

ANALIZA PODSTAWY PROGRAMOWEJ DO MUZYKI DLA KLAS IV–VIII SZKOŁY PODSTAWOWEJ Z 14 LUTEGO 2017 ROKU

Ramowy plan nauczania muzyki w szkole podstawowej przygotowany przez Ministerstwo Edukacji Narodowej przewiduje następujący układ godzinowy:

Klasa	IV	V	VI	VII
Liczba godzin w tygodniu	1	1	1	1

Z powyższego zestawienia wynika, że nauczanie muzyki zamyka się w 4 godzinach w całej edukacji. Dyrektor szkoły ma ewentualnie możliwość dodania 1 godziny na muzykę lub plastykę, np. w klasie VIII. Dotychczas na muzykę były przeznaczone 3 godziny w szkole podstawowej i 1 godzina w gimnazjum. Ponadto lekcje muzyki w gimnazjum uzupełniały zajęcia fakultatywne – do wyboru, w liczbie 2 godzin tygodniowo, na poziomie III etapu edukacyjnego. Z porównania dotychczasowych siatek godzin przeznaczonych na muzykę w szkole podstawowej i gimnazjum z nową podstawą programową wynika, że godzin obowiązkowych pozostanie tyle samo. Korzystniej będzie w tych szkołach, w których dyrektor doda na muzykę 1 godzinę. Wówczas liczba godzin tego przedmiotu wzrośnie do 5 i będzie o godzinę większa niż dotychczas. Jednak z drugiej strony nowa podstawa programowa nie przewiduje 2 godzin tygodniowo zajęć fakultatywnych, które uzupełniały kształcenie muzyczne.

W poniższym zestawieniu porównano propozycje nowej podstawy programowej z zapisami tej obowiązującej dotychczas. Na wstępie wypada stwierdzić, że nowa podstawa programowa jest bardziej szczegółowa, lecz nie wprowadza rewolucyjnych zmian. Inaczej porządkuje umiejętności zdobywane przez ucznia i wprowadza zapisy z zakresu wiedzy o kulturze muzycznej.

Dotychczasowa podstawa programowa	Nowa podstawa programowa z 14 lutego 2017 r.
1. Struktura i forma podzielona na dwa obszary: I) obejmuje wymagania ogólne i wyznacza cele kształcenia; II) wyznacza cele szczegółowe, czyli treści nauczania podzielone na trzy obszary działań ucznia: odbiór, tworzenie wypowiedzi oraz analiza i interpretacja, zapisane językiem operacyjnym w punktach.	1. Struktura i forma opiera się na tych samych założeniach, lecz jest nieco inaczej sformułowana. Treści nauczania zapisane są w punktach, ale zostały podzielone według czterech form działalności muzycznej ucznia.
2. Cele kształcenia – wymagania ogólne ujęte w trzech punktach są ukierunkowane na: odbiór, tworzenie wypowiedzi oraz analizę i interpretację tekstów kultury, sformułowane w języku wymagań ogólnych.	2. Cele kształcenia – wymagania ogólne również podzielono na trzy obszary, ale nadano im inne znaczenie, a mianowicie: a) ekspresja twórcza i doskonalenie umiejętności muzycznych, b) język muzyczny i twórcze działania, c) narodowe i światowe dziedzictwo kulturowe w ujęciu historycznym, ze zwróceniem uwagi na wiedzę ucznia w tym zakresie.

Dotychczasowa podstawa programowa	Nowa podstawa programowa z 14 lutego 2017 r.
<p>3. Treści nauczania – wymagania szczegółowe podzielono na trzy obszary: odbiór wypowiedzi, tworzenie wypowiedzi oraz analiza i interpretacja tekstów kultury. Wyszczególnione językiem operacyjnym wymagania zawarto w punktach: co uczeń śpiewa, gra, rozpoznaje, porządkuje, odtwarza, tworzy itp.</p> <p>a) Różne kompetencje przyporządkowano danej twórczej formie i sformułowano w języku wymagań szczegółowych.</p> <p>b) W wymaganiach szczegółowych brak zapisu o zakresie zdobytej wiedzy ucznia dotyczącej kultury, historii muzyki – zarówno w szkole podstawowej, jak i w gimnazjum.</p> <p>c) Zakres znajomości pojęć, terminów muzycznych oraz innych wiadomości dostosowany do wieku i możliwości ucznia.</p>	<p>3. W wymaganiach szczegółowych (treściach nauczania) poszczególnym punktom (treściom zawartym w wymaganiach ogólnych) przyporządkowano umiejętności, jakie zdobywa uczeń w zakresie śpiewu, gry na instrumentach, ruchu przy muzyce oraz słuchania i percepcji muzyki. Zatem treści nauczania podzielono na cztery kategorie i przyporządkowano czterem podstawowym formom aktywności muzycznej ucznia.</p> <p>3a. W zakresie poszczególnych form aktywności muzycznej ucznia przypisano określone działania twórcze.</p> <p>3b. Po reformie oświaty 1 godzinę muzyki z gimnazjum przeniesiono do klasy VII szkoły podstawowej. W konsekwencji zmieniono zakres materiału nauczania w szkole podstawowej. W następstwie tych zmian trzeci punkt wymagań ogólnych otrzymał brzmienie: <i>Wiedza o kulturze muzycznej, narodowym i światowym dziedzictwie kulturowym.</i></p> <p>Powyższa zmiana doprowadziła do określenia wymagań z tego zakresu. Pojawiły się zatem zapisy, że uczeń: zna repertuar kulturalnego człowieka, zna i wymienia instytucje upowszechniające kulturę w Polsce i na świecie, śledzi wydarzenia artystyczne itd. Wymagania sformułowano w 9 punktach. Tylko niektóre z tych priorytetów znalazły swój zapis w poprzedniej podstawie programowej, ale w mocno zawężonym zakresie; dotyczyło to m.in. znajomości instytucji upowszechniających kulturę muzyczną w regionie i w kraju. Obecny zapis rozszerza zakres wiedzy ucznia o najważniejsze instytucje i wydarzenia na świecie. W tym obszarze mocno zaakcentowano osobiste uczestnictwo ucznia w różnych działaniach artystycznych i zaangażowanie w nie. Zmusza go to do kreatywnej postawy.</p> <p>3c. Wraz z wydłużeniem okresu nauczania muzyki w szkole podstawowej rozszerzony zakres materiału dotyczy terminów muzycznych, a zwłaszcza historii muzyki. Uczeń ma poznać chronologicznie rozwój muzyki od średniowiecza do współczesności, umieć wskazać kompozytorów reprezentatywnych dla poszczególnych okresów.</p>
<p>4. Warunki realizacji dostosowane do przedmiotu wraz z określeniem wyposażenia w podstawowy sprzęt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • instrumenty melodyczne i perkusyjne; • sprzęt do odtwarzania, nagrywania i nagłośnienia dźwięku wraz z komputerem i dostępem do internetu; • podstawowa biblioteka muzyczna i fonoteka. 	<p>4. Określając warunki, stwierdzono, że zajęcia z muzyki zaleca się przeprowadzać w pracowni wyposażonej w odpowiedni sprzęt. Nowością w stosunku do poprzednich zaleceń jest wyposażenie pracowni dodatkowo w:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tablicę z pięciolinia, rzutnik multimedialny i ekran lub tablicę multimedialną; • plansze dydaktyczne (papierowe lub multimedialne); • oprogramowanie komputerowe, np. edytor tekstu muzycznego, obróbki cyfrowej dźwięku, ministudio muzyczne. <p>Lekcje muzyki mogą być uzupełniane innymi formami zajęć poprzez uczestnictwo w różnych koncertach, przeglądach, festiwalach, konkursach muzycznych, jak również współtworzenie prezentacji imprez muzycznych, udział w projektach interdyscyplinarnych itp.</p>

Podsumowanie:

Ze względu na specyfikę przedmiotu nowa podstawa programowa nie wprowadza rewolucyjnych rozwiązań. Zachowuje wszystkie dotychczasowe praktyczne formy muzycznej aktywności (działalności) ucznia, ujmując je w czterech zakresach.

Materiał rzeczowy jest sumą dotychczasowych treści z muzyki z zakresu szkoły podstawowej i gimnazjum.

W nowej podstawie programowej liczba umiejętności muzycznych ucznia, w stosunku do poprzedniej podstawy programowej, pozostaje na tym samym poziomie.

W punkcie II nr 7 uzupełniono listę kompozytorów o Karola Szymanowskiego.

Nowością w nowej podstawie programowej jest zapis dotyczący wiadomości, które uczeń powinien osiągnąć z zakresu historii muzyki i kultury muzycznej.

ANALIZA PODSTAWY PROGRAMOWEJ DO MUZYKI

DLA KLAS IV–VIII SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Z 14 LUTEGO 2017 ROKU

Ramowy plan nauczania muzyki w szkole podstawowej przygotowany przez Ministerstwo Edukacji Narodowej przewiduje następujący układ godzinowy:

Klasa	IV	V	VI	VII
Liczba godzin w tygodniu	1	1	1	1

Z powyższego zestawienia wynika, że nauczanie muzyki zamyka się w 4 godzinach w całej edukacji. Dyrektor szkoły ma ewentualnie możliwość dodania 1 godziny na muzykę lub plastykę, np. w klasie VIII. Dotychczas na muzykę były przeznaczone 3 godziny w szkole podstawowej i 1 godzina w gimnazjum. Ponadto lekcje muzyki w gimnazjum uzupełniały zajęcia fakultatywne – do wyboru, w liczbie 2 godzin tygodniowo, na poziomie III etapu edukacyjnego. Z porównania dotychczasowych siatek godzin przeznaczonych na muzykę w szkole podstawowej i gimnazjum z nową podstawą programową wynika, że godzin obowiązkowych pozostanie tyle samo. Korzystniej będzie w tych szkołach, w których dyrektor doda na muzykę 1 godzinę. Wówczas liczba godzin tego przedmiotu wzrośnie do 5 i będzie o godzinę większa niż dotychczas. Jednak z drugiej strony nowa podstawa programowa nie przewiduje 2 godzin tygodniowo zajęć fakultatywnych, które uzupełniały kształcenie muzyczne.

W poniższym zestawieniu porównano propozycje nowej podstawy programowej z zapisami tej obowiązującej dotychczas. Na wstępie wypada stwierdzić, że nowa podstawa programowa jest bardziej szczegółowa, lecz nie wprowadza rewolucyjnych zmian. Inaczej porządkuje umiejętności zdobywane przez ucznia i wprowadza zapisy z zakresu wiedzy o kulturze muzycznej.

Dotychczasowa podstawa programowa	Nowa podstawa programowa z 14 lutego 2017 r.
1. Struktura i forma podzielona na dwa obszary: I) obejmuje wymagania ogólne i wyznacza cele kształcenia; II) wyznacza cele szczegółowe, czyli treści nauczania podzielone na trzy obszary działań ucznia: odbiór, tworzenie wypowiedzi oraz analiza i interpretacja, zapisane językiem operacyjnym w punktach.	1. Struktura i forma opiera się na tych samych założeniach, lecz jest nieco inaczej sformułowana. Treści nauczania zapisane są w punktach, ale zostały podzielone według czterech form działalności muzycznej ucznia.
2. Cele kształcenia – wymagania ogólne ujęte w trzech punktach są ukierunkowane na: odbiór, tworzenie wypowiedzi oraz analizę i interpretację tekstów kultury, sformułowane w języku wymagań ogólnych.	2. Cele kształcenia – wymagania ogólne również podzielono na trzy obszary, ale nadano im inne znaczenie, a mianowicie: a) ekspresja twórcza i doskonalenie umiejętności muzycznych, b) język muzyczny i twórcze działania, c) narodowe i światowe dziedzictwo kulturowe w ujęciu historycznym, ze zwróceniem uwagi na wiedzę ucznia w tym zakresie.

Dotychczasowa podstawa programowa	Nowa podstawa programowa z 14 lutego 2017 r.
<p>3. Treści nauczania – wymagania szczegółowe podzielono na trzy obszary: odbiór wypowiedzi, tworzenie wypowiedzi oraz analiza i interpretacja tekstów kultury. Wyszczególnione językiem operacyjnym wymagania zawarto w punktach: co uczeń śpiewa, gra, rozpoznaje, porządkuje, odtwarza, tworzy itp.</p> <p>a) Różne kompetencje przyporządkowano danej twórczej formie i sformułowano w języku wymagań szczegółowych.</p> <p>b) W wymaganiach szczegółowych brak zapisu o zakresie zdobytej wiedzy ucznia dotyczącej kultury, historii muzyki – zarówno w szkole podstawowej, jak i w gimnazjum.</p> <p>c) Zakres znajomości pojęć, terminów muzycznych oraz innych wiadomości dostosowany do wieku i możliwości ucznia.</p>	<p>3. W wymaganiach szczegółowych (treściach nauczania) poszczególnym punktom (treściom zawartym w wymaganiach ogólnych) przyporządkowano umiejętności, jakie zdobywa uczeń w zakresie śpiewu, gry na instrumentach, ruchu przy muzyce oraz słuchania i percepcji muzyki. Zatem treści nauczania podzielono na cztery kategorie i przyporządkowano czterem podstawowym formom aktywności muzycznej ucznia.</p> <p>3a. W zakresie poszczególnych form aktywności muzycznej ucznia przypisano określone działania twórcze.</p> <p>3b. Po reformie oświaty 1 godzinę muzyki z gimnazjum przeniesiono do klasy VII szkoły podstawowej. W konsekwencji zmieniono zakres materiału nauczania w szkole podstawowej. W następstwie tych zmian trzeci punkt wymagań ogólnych otrzymał brzmienie: <i>Wiedza o kulturze muzycznej, narodowym i światowym dziedzictwie kulturowym.</i></p> <p>Powyższa zmiana doprowadziła do określenia wymagań z tego zakresu. Pojawiły się zatem zapisy, że uczeń: zna repertuar kulturalnego człowieka, zna i wymienia instytucje upowszechniające kulturę w Polsce i na świecie, śledzi wydarzenia artystyczne itd. Wymagania sformułowano w 9 punktach. Tylko niektóre z tych priorytetów znalazły swój zapis w poprzedniej podstawie programowej, ale w mocno zawężonym zakresie; dotyczyło to m.in. znajomości instytucji upowszechniających kulturę muzyczną w regionie i w kraju. Obecny zapis rozszerza zakres wiedzy ucznia o najważniejsze instytucje i wydarzenia na świecie. W tym obszarze mocno zaakcentowano osobiste uczestnictwo ucznia w różnych działaniach artystycznych i zaangażowanie w nie. Zmusza go to do kreatywnej postawy.</p> <p>3c. Wraz z wydłużeniem okresu nauczania muzyki w szkole podstawowej rozszerzony zakres materiału dotyczy terminów muzycznych, a zwłaszcza historii muzyki. Uczeń ma poznać chronologicznie rozwój muzyki od średniowiecza do współczesności, umieć wskazać kompozytorów reprezentatywnych dla poszczególnych okresów.</p>
<p>4. Warunki realizacji dostosowane do przedmiotu wraz z określeniem wyposażenia w podstawowy sprzęt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • instrumenty melodyczne i perkusyjne; • sprzęt do odtwarzania, nagrywania i nagłośnienia dźwięku wraz z komputerem i dostępem do internetu; • podstawowa biblioteka muzyczna i fonoteka. 	<p>4. Określając warunki, stwierdzono, że zajęcia z muzyki zaleca się przeprowadzać w pracowni wyposażonej w odpowiedni sprzęt. Nowością w stosunku do poprzednich zaleceń jest wyposażenie pracowni dodatkowo w:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tablicę z pięciolinią, rzutnik multimedialny i ekran lub tablicę multimedialną; • plansze dydaktyczne (papierowe lub multimedialne); • oprogramowanie komputerowe, np. edytor tekstu muzycznego, obróbki cyfrowej dźwięku, ministudio muzyczne. <p>Lekcje muzyki mogą być uzupełniane innymi formami zajęć poprzez uczestnictwo w różnych koncertach, przeglądach, festiwalach, konkursach muzycznych, jak również współtworzenie prezentacji imprez muzycznych, udział w projektach interdyscyplinarnych itp.</p>

Podsumowanie:

Ze względu na specyfikę przedmiotu nowa podstawa programowa nie wprowadza rewolucyjnych rozwiązań. Zachowuje wszystkie dotychczasowe praktyczne formy muzycznej aktywności (działalności) ucznia, ujmując je w czterech zakresach.

Materiał rzeczowy jest sumą dotychczasowych treści z muzyki z zakresu szkoły podstawowej i gimnazjum.

W nowej podstawie programowej liczba umiejętności muzycznych ucznia, w stosunku do poprzedniej podstawy programowej, pozostaje na tym samym poziomie.

W punkcie II nr 7 uzupełniono listę kompozytorów o Karola Szymanowskiego.

Nowością w nowej podstawie programowej jest zapis dotyczący wiadomości, które uczeń powinien posiadać z zakresu historii muzyki i kultury muzycznej.